

Naturvärdesinventering för Gärdet 1:1, Kungälv kommun

Västra Götalands län

2024-09-18

DENNA RAPPORT

Uppdrag	Naturvärdesinventering (NVI) Gärdet 1:1 Kungälv kommun
Beställare	Kungälv kommun, Organisationsnummer: 212000-1371
Konsult	Jakobi Sustainability AB, Org.nummer: 556997-7175
Kontaktuppgifter	info@jakobiab.se, Växel: 031-54 54 57
Konsultens id	(427) Kungälv kommun NVI Gärdet 1:1
Uppdragsledare	Magnus Lundström
Rapport	Andreas Lundqvist, Magnus Lundström
Inventering	Andreas Lundqvist, Magnus Lundström, Karl Filipsson, Anna Sjövall, Amy Sobovitch
GIS	Andreas Lundqvist, Magnus Lundström
Kvalitetsgranskning	Magnus Lundström
Bild förstasida	Anlagd blomsteräng i projektområdet (2023), Bild av Andreas

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. BAKGRUND.....	5
1.1. UPPDRAG OCH SYFTE.....	5
1.2. AVGRÄNSNING	5
2. METOD	7
2.1. NATURVÄRDESINVENTERING	7
2.1.1. Värdearter.....	8
2.2. FÅGELINVENTERING	8
2.3. GROD – OCH KRÄLDJURSINVENTERING	8
2.4. UTFÖRANDE.....	9
2.4.1. Naturvärdesinventering.....	9
2.4.2. Fördjupade inventeringar.....	9
3. ALLMÄN BESKRIVNING AV OMRÅDET	10
3.1. VATTENFÖREKOMSTER.....	11
3.2. OMRÅDESSKYDD	12
3.3. SEDAN TIDIGARE KÄNDA NATURVÄRDEN	13
3.3.1. Artförekomster	13
4. RESULTAT	15
4.1. NATURVÄRDESBIOTOPER.....	15
4.2. DETALJERAD ARTFÖREKOMST	20
4.3. GENERELLT BIOTOPSKYDD.....	20
4.4. VÄRDEELEMENT	21
4.5. FÅGELINVENTERING	22
4.6. GROD- OCH KRÄLDJURSINVENTERING.....	24
5. SAMLAD BEDÖMNING	27
6. REFERENSER	27
APPENDIX 1	28

SAMMANFATTNING

En naturvärdesinventering (NVI SS 199000:2023) genomfördes av Jakobi Sustainability AB den 2023-07-14 på uppdrag av Kungälv kommun, syftet med inventeringen var att identifiera naturvärden i området inför en exploatering. 2024 kompletterades NVI:n med fördjupad inventering av fåglar, groddjur och kräldjur samt kartering av övervintringsmiljöer för grod- och kräldjur.

Sammantaget avgränsades 4 naturvärdesbiotoper, samtliga med klass 3 – påtagligt naturvärde. Naturvärdesobjekt som identifierades och avgränsades som "Värdeelement" uppgick till 12, spridda över projektområdet. 11 rödlistade arter noterades under inventeringarna. Av grod- och kräldjur noterades vanlig groda, åkergroda, skogsödlor och kopparödlor vilka är fridlysta.

Projektområdet bedöms inte sammantaget hysa några högre naturvärden, de främsta naturvärden som påträffas är småvatten, ädellövskogen i norr, den anlagda blomsterängen och brynzonsmiljön av lövskog och berg i dagen i områdets centrala delar. Även det anlagda vattendraget i projektområdets östra delar har påtagliga naturvärden. Ett elprovfiske från år 2021 visade på förekomst av både öring och storspigg i vattnet.

1. BAKGRUND

1.1.Uppdrag och syfte

Jakobi Sustainability AB har av Kungälv kommun fått i uppdrag att utföra en naturvärdesinventering (NVI SS 199000:2023) inför en planerad nybyggnation av detaljhandel och kontor på fastigheten Gärdet 1:1, Kungälv kommun, Västra Götalands län (Figur 1).

Syftet med naturvärdesinventeringen är att lokalisera miljöer med förhöjda naturvärden samt förekomster av skyddsvärda arter. 2024 kompletterades NVI:n med fördjupad inventering av fåglar, groddjur och kräldjur samt kartering av övervintringsmiljöer för grod- och kräldjur.

1.2.Avgränsning

Inventeringsområde enligt avgränsning i Figur 1. Total area är ca 7,7 ha.

Figur 1. Översiktskarta. Inventeringsområdet är beläget i centrala Kungälv, direkt väst till sydväst om Kungälv sjukhus. Inom buffertområdet har en förstudie genomförts.

2. METOD

2.1. Naturvärdesinventering

Vid naturvärdesbedömningen användes SIS-standarderna för naturvärdesinventeringar (SS 199000:2023), fortsatt benämnd som standarden. Nedan beskrivs metoden i korthet. För fullständig metodbeskrivning, se svensk standard SS 199000:2023 (SIS 2023a, SIS 2023b).

En naturvärdesinventering (NVI) innebär identifiering av geografiska områden som har betydelse för biologisk mångfald. Områden med förhöjda naturvärden avgränsas som naturvärdesbiotoper (NVB). De klassificeras och beskrivs utifrån naturvärden och dess betydelse för den biologiska mångfalden. Ibland avgränsas även så kallade värdelandskap. Värdelandskap kompletterar naturvärdesbiotoper och innebär att ett naturvärde av landskapsekologisk karaktär ska redovisas som geografiska områden.

En naturvärdesbedömning görs utifrån två kriterier:

Biotopvärde: Ekologiska förutsättningar för biologisk mångfald och hotade eller sällsynta biotoper. Vid bedömning av biotopvärde kan så kallade nyckelarter inkluderas. Nyckelarter skapar förutsättningar för biologisk mångfald.

Artvärde: Förekomsten av värdearter (arter som omfattas av artskyddsförordningen, typiska arter beslutade av EU-kommissionen, rödlistade arter och signalarter) eller artdiversitet. Ytterligare naturvärdesarter kan användas vid inventeringen, med motivering till varför de är valda.

De två kriterierna för naturvärdesbedömningen vägs samman och resulterar i en naturvärdesklass. Naturvärdesklasserna är i grundutförandet indelade i tre olika klasser (1–3). Ytterligare klasser kan läggas till som ett tillägg till grundutförandet (klass 4–7). Naturvärdesklass 3 innebär påtagliga naturvärden, klass 2 höga naturvärden och klass 1 innebär att området är av högsta naturvärde. För högsta naturvärde krävs att både biotopvärdet och artvärdet är högt.

Om naturvärdesbedömningen av någon anledning inte kan ge ett säkert resultat anges att bedömningen är preliminär. Skäl till preliminär bedömning kan vara att fältinventeringen inte utförts vid en tidpunkt som varit optimal för att hitta en del naturvärdesarter som tidigare observerats i området och som kan förväntas finnas där eller att en särskild inventeringsmetodik krävs. Oftast har preliminär bedömning angetts för sjöar och vattendrag då det kräver särskild fältutrustning för att kunna observera och analysera vattenlevande organismer.

Naturvärdesobjekt och naturvärdesklassade områden (naturvärdesbiotoper), särskilt klass 1 och 2 men även lägre klasser, kan vara särskilt känsliga ur ekologisk synpunkt. I hushållningsbestämmelserna 3 kap 3§ MB står att "mark och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt skall så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön".

2.1.1. Värdearter

Värdearter har en liknande innebörd som begreppet naturvårdsarter och är arter som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Många värdearter har uppmärksammats av naturvårdsskäl och är upptagna i Fågeldirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG) och Art- och habitatdirektivet (Rådets direktiv 92/43/EEG) eller upptagna på ArtDatabankens lista över rödlistade arter, se tabell 1 för kategorier, (SLU ArtDatabanken 2020). Värdearter innefattar också arter skyddade enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen (2007:845), signalarter (vilka ger indikation om en biotops naturvärde) som nyttjades vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare 2020) samt regionala och lokala ansvarsarter. De olika begreppen förklaras mer ingående i slutet av detta dokument (Appendix 1). Notera att samma art kan ingå i flera kategorier. En del naturvårdsarter som är vanliga och allmänt spridda utan uppenbart signalvärde räknas inte som värdearter i bedömningen för artvärdet.

Värdearter som noterats under NVI:n har rapporterats in till ArtDatabanken (www.artportalen.se).

Tabell 1. Rödlistans kategorier. Arter i de rödmarkerade kategorierna räknas som hotade.

Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig	Kunskapsbrist	Ej bedömd
RE	CR	EN	VU	NT	LC	DD	NA/NE

2.2. Fågelinventering

Inventeringen utfördes som en kombinerad linje- och punkttaxering, med stöd av Naturvårdsverkets standardiserade metoder för fågelinventeringar (Naturvårdsverket, 2016). Under fältbesöken gick inventeraren genom området längs med linjer med ett sådant avstånd att hela området avsöktes och samtliga fåglar kunde upptäckas. Vid lämpliga platser stannar inventeraren upp och lyssnar av omgivningen ett par minuter tills inga ytterligare fåglar observeras eller hörs. Sjungande fåglar eller fåglar i par eller med bomaterial kan förväntas hålla revir i närheten. Samtliga fågelarter som noterades under inventeringen har rapporterats till ArtDatabanken (www.artportalen.se).

2.3. Grod – och kräldjursinventering

Lämpliga småvatten för groddjur som diken, dammar etc. eftersöktes för att avgöra om det förekom potentiella lekplatsmiljöer inom utredningsområdet. Identifierade småvatten besöktes sedan igen från slutet av mars tom maj då groddjuren är som mest aktiva.

10 stycken plattor för eventuella kräldjur lades ut på lämpliga platser (figur 7) där det bedömdes kunna förekomma främst hasselsnok. Dessa plattor består av mörka skivor (5 av tjärpapp och 5 av mörk plywood) med storlek 60x80 cm där ormar och kräldjur söker skydd och värme. Utredningsområdet besöktes sedan vid upprepade tillfällen från april till juli då plattorna undersöktes. Även en okulär inventering av övriga delar av området utfördes för att om möjligt observera några grod- och kräldjur. Observerade grod- och kräldjur har rapporterats in till ArtDatabanken (Artportalen, 2022).

I samband med första besöket karterades potentiella övervintringsplatser för kräldjur (och groddjur).

2.4.Utförande

2.4.1. Naturvärdesinventering

Denna NVI är utförd på fältnivå detalj, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet för naturvärdesbiotoper som avgränsas är 100 m². Dessutom skall alla naturvärdesobjekt identifieras och avgränsas, även om de inte ingår i en naturvärdesbiotop eller är mindre än 100 m², dessa kommer att redovisas som värdeelement i denna rapport (se tabell 2 och avsnitt 5.4)

NVI:n är utförd med tilläggen "detaljerad redovisning av artförekomst" begränsat till skyddade och rödlistade arter, "generellt biotopskydd", se tabell 2.

Tabell 2. Tillägg till naturvärdesinventeringen.

Tillägg	Beskrivning
<i>Detaljerad redovisning av artförekomst</i>	Förekomster av värdearter som påträffas under inventeringen noteras i karta med en noggrannhet på 10–25 meter.
<i>Generellt biotopskydd</i>	Småbiotoper som omfattas av ett generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11§ och 5 § i Förordning (1998:1252) om områdesskydd karteras.
<i>Värdeelement</i>	Naturvärdesobjekt som är mindre än 100 m ² eller inte ingår i en naturvärdesbiotop kommer att redovisas som värdeelement i denna rapport.

Inventeringen utfördes 2023-07-14 av Andreas Lundqvist från Jakobi Sustainability AB. NVI:n kompletterades 2024 av Magnus Lundström, Anna Sjövall och Karl Filipsson i samband med övriga fältinventeringar.

Teknik som användes var handkikare, lupp och handdator med ArcGIS Fieldmaps där all data insamlades digitalt med positioner. Analyser och kartframställning har utförts i ArcGIS Pro och i QGIS, med koordinatsystem SWEREF99_TM. Shapefiler levereras till kund tillsammans med denna rapport.

2.4.2. Fördjupade inventeringar

Inventeringarna genomfördes från tidig morgon fram till kl. 1130 vid fågelinventering samt vid olika tidpunkter under dagen för kräl- och groddjursinventering. Vid ett tillfälle i maj genomfördes ett kvällsbesök för eftersök av större vattensalamander. Vid samtliga tillfällen var det svag vind och uppehållsväder (Tabell 3).

Tabell 3. Redovisning av inventeringstillfällen 2024

Datum	Tidpunkt	Väderlek	Inventerare	Kommentar
15 mars	0800-1200	Barmark men fortfarande delvis fruset.	Karl Filipsson, Anna Sjövall	Utläggning av plattor samt kartering av livsmiljöer
8 april	0800-1200	Sol, 14 °C vind SV, 5 m/s.	Magnus Lundström	Inventering av groddjur, kräddjur och fåglar
12 april	0630-0830	Mulet, 5 °C, vind S 0-5 m/s.	Magnus Lundström	Inventering av groddjur, kräddjur och fåglar
29 april	0700-1000	Mulet, 10°, vind S 0-5 m/s.	Magnus Lundström	Inventering av groddjur, kräddjur och fåglar
7 maj	2115-2245	Molnigt, vindstilla 9 °C.	Magnus Lundström	Inventering av groddjur och fåglar
16 maj	0800-1000	Sol, 12-18 °C, vindstilla.	Magnus Lundström, Amy Sobovitch	Inventering av kräddjur och fåglar
11 juni	0545-0800	Molnigt, 8°C, svag S vind.	Magnus Lundström	Inventering av kräddjur och fåglar
20 juni	0800-1000	Växlande molnighet, svag vind 15-20 °C	Magnus Lundström	Inventering av kräddjur.
1 juli	1200-1400	Växlande molnighet svag vind. 20°C	Magnus Lundström	Insamling av plattor

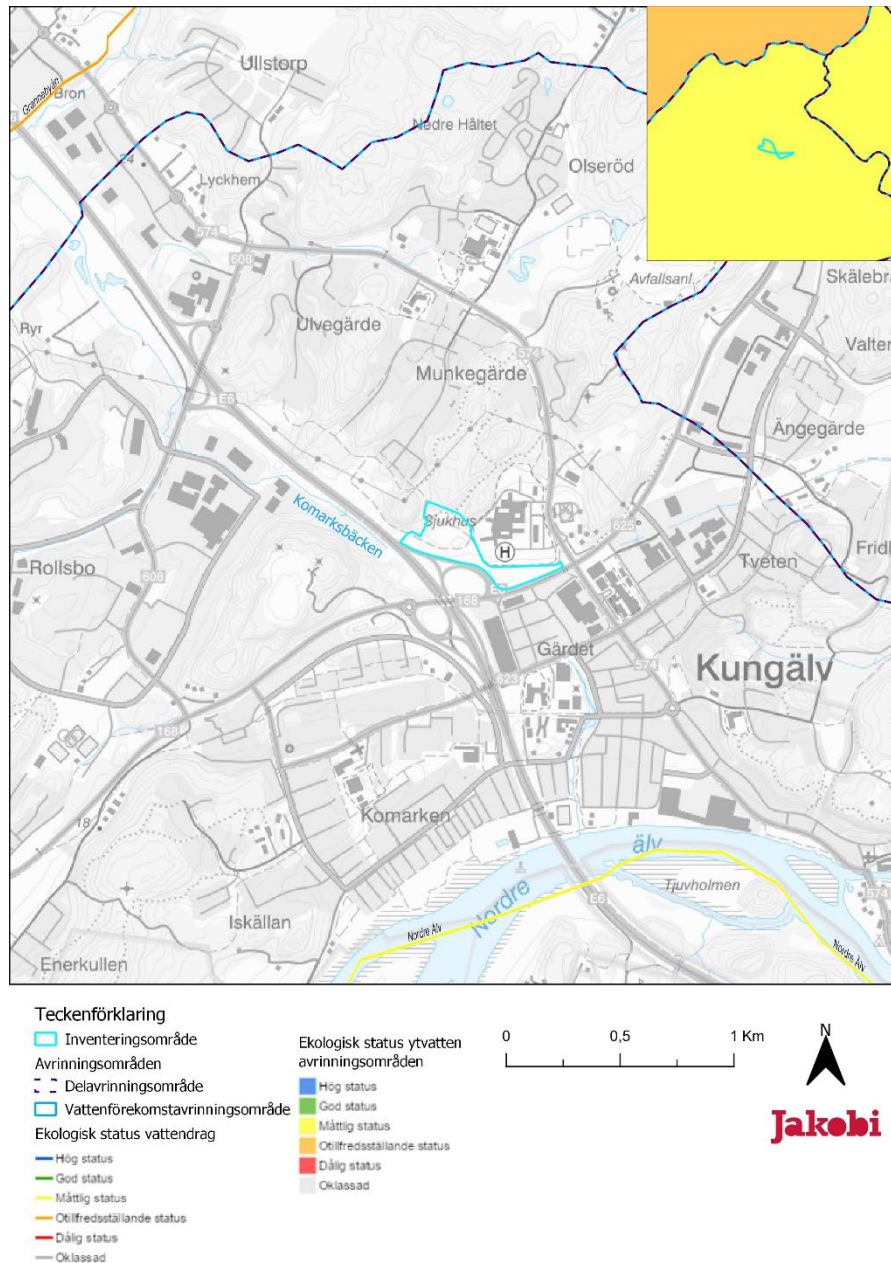
3. ALLMÄN BESKRIVNING AV OMRÅDET

Landskapet karakteriseras av infrastruktur och stadsmiljö där de naturliga miljöerna förekommer i fragmenterade mosaiker som främst utgörs av åkermark samt löv- och barrskog i varierad ålder, främst av produktionsskog men inslag av naturreservat och andra skyddade miljöer förekommer.

Miljön inom inventeringsområdet utgörs främst av gammal åkermark med ädellövskog av ek och hassel i norr och en motorväg i söder samt Kungälv sjukhus i öst. Det förekommer även riktigt med berg i dagen på impediment där trädslag av flera sorter förekommer.

3.1. Vattenförekomster

De närmsta vattenförekomsterna som pekas ut i VISS är Komarksbäcken. Komarksbäckens huvudavrinningsområde är mellan Göta älv och Bäveån (VISS 2023). Figur 2 visar vattenförekomster i landskapet.

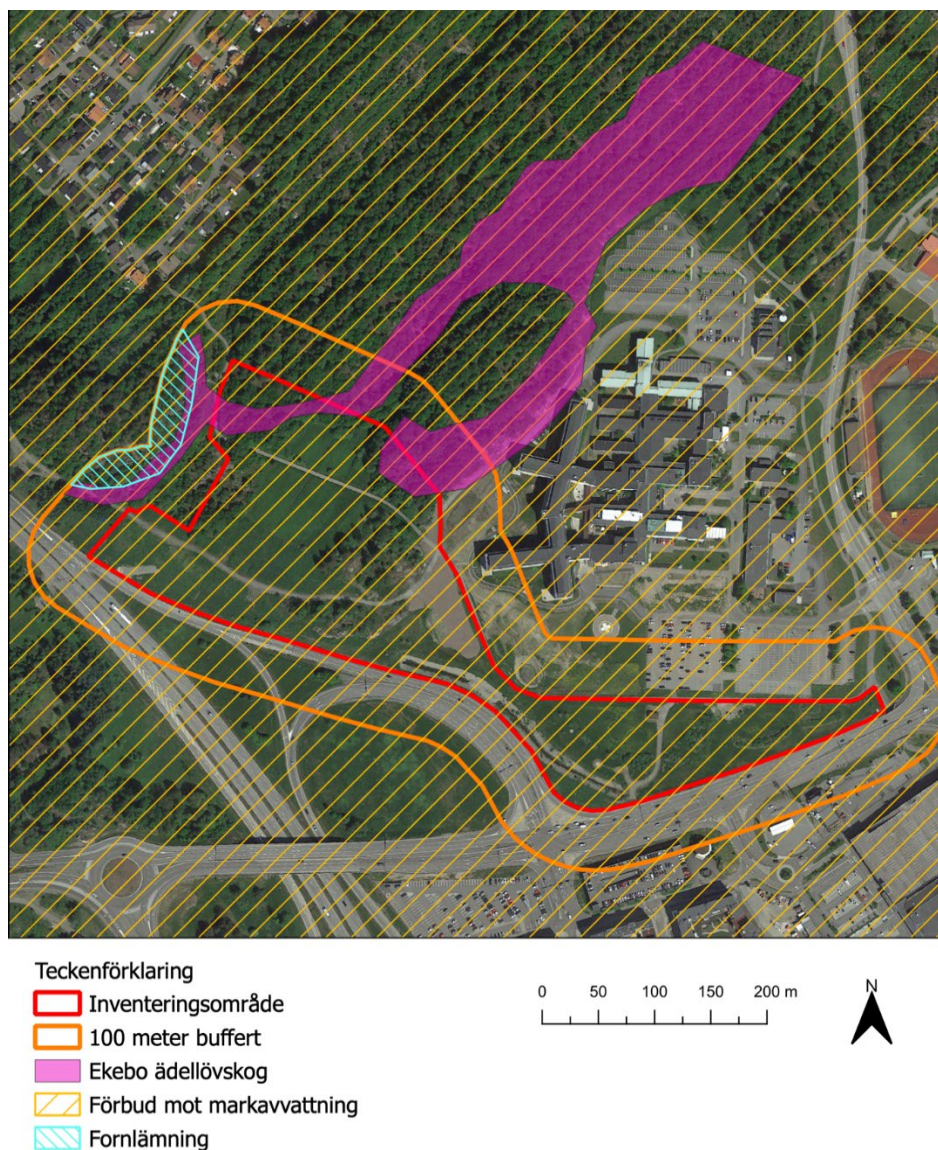
Figur 2. Översikt av de vattenförekomster som finns inom en 5km buffertzoon från inventeringsområdet. Här redogörs vattenförekomster och övriga vatten 2016–2021 från Länsstyrelsens geodatakatalog (Länsstyrelserna, 2023) och Vattenkartan (VISS, 2023).

3.2.Områdesskydd

Områdesskydd som ej funnits men eftersökts är i naturvårdsverkets karttjänst [2023-09-20] "skyddad natur" är Naturvårdsregistret, nationella skyddsformer, natura 2000-områden, områden med internationell status, naturvårdsavtal för områden med särskilda restriktioner, riksintressen för naturvård och friluftsliv, planering och strategier.

Hela projektområdet omfattas av förbud mot markavvattning enligt miljöbalken (11 kap. 14§ första stycket) och Förordning (1998:1388) om vattenverksamheter (Naturvårdsverket u.å.).

VISS: Hela området är utpekade som nitratkänsligt område (nitratdirektivet 91/676/EEG) enligt VISS [2023-09-15]. Se figur 3 för karta över aktuella skyddsformer, samt andra sedan tidigare utpekade naturvärden i området. Geodata har hämtats från Länsstyrelsen och Naturvårdsverket via Länsstyrelsens Geodataportal samt från Skogsstyrelsen och Jordbruksverket.

Figur 3. Översiktskarta med områdesskydd och sedan tidigare utpekade naturvärden i området.

3.3.Sedan tidigare kända naturvärden

I Skogsstyrelsens karttjänst "skogenspärlor" har områdets undersökts för kulturhänsyn och naturhänsyn. Ekebo ädellövsskog som är utpekad som ett område med naturvärde av Skogsstyrelsen, utan vidare ingående beskrivning, tangerar delvis inventeringsområdet samt förstudieområdet (se figur 3).

Våtmarksinventeringen (VMI) visar inte något tidigare naturvärde i området [2023-10-04] vid sökning i Jordbruksverkets karttjänst TUVA (Jordbruksverket u.å.).

Skogsstyrelsens nyckelbiotoper eller objekt med naturvärde (Skogsstyrelsens geodatabas/skogens pärlor) finns inte i vare sig projektområdet eller förstudieområdet. (Skogsstyrelsen u.å.).

Ängs- och betesmarksinventeringen visar inte något tidigare känt naturvärde i projektområdet (TUVA, Jordbruksverket).

Artrika vägkanter, alléer eller skyddsvärda träd enligt data från Trafikverkets databas Miljöwebb landskap har inte sökts då detta ej är aktuellt inom området.

Naturvårdsplan hos kommunen har ej begärts.

Tidigare naturvärdesinventeringar har ej eftersökts eller funnits.

3.3.1. Artförekomster

Ett uttag av rapporterade artfynd mellan åren 2000 och 2023 hämtades från SLU ArtDatabanken [2023-09-18], inklusive sekretessbelagda fynduppgifter. Utsökningsområdet avgränsades med en 100 meter buffert för att innefatta kärlväxter som kan finnas i området, men även fåglar knutna till inventeringsområdet, se figur 1. Rödlistade arter (SLU ArtDatabanken 2020), och fridlysta arter samt arter som omfattats av åtgärdsprogram eller av art- och habitatdirektivet ingår i urvalet vid utsökningen. Resultatet, exklusive fåglar, redovisas i tabell 4. Alla vilda fåglar är fridlysta i Sverige. De fågelarter som observerats och sannolikt kan häcka eller övervintra i området, redovisas i tabell 5. Senaste elprovfiske enligt SERS skedde år 2021 och då förekom storspigg och öring (VISS 2023).

Tabell 4. Förteckning över naturvårdsarter (exklusive fåglar) rapporterade i Artportalen (exklusive sekretessbelagda fynd) mellan åren 2000-2023 [2023-09-15] samt uppgifter från provfiske från VISS (VISS, 2023), dessa artobservationer är markerade med *. Listan redogör för svenskt artnamn, rödlistekategori, fridlysning, samt om arten finns upptagen i Art- och habitatdirektivets bilagor.

Svenskt namn	Rödlista	Fridlyst	Signalart	Bilaga
Gullviva		X	X	
Liljekonvalj			X	
Klofibbla	NT			
Korskovall	NT			
Naggbjörnbär	NT			
Skogsalm	CR			
Skogssallad			X	
Storrams			X	
Trollsmultron	VU		X	

Vattenstånd	VU			
Vildkaprifol			X	
Storspigg*			X	
Öring*			X	

Tabell 5. Förteckning över fågelarter rapporterade (exklusive sekretessbelagda fynd) i Artportalen inom en 100 meter buffert om projektområdet (se figur 1) mellan åren 2000-2023 [2023-09-18], som sannolikt kan häcka eller övervintra i, eller på annat vis knytas till området. Listan redogör för svenskt artnamn, rödlistekategori, om arten finns upptagen i Fågeldirektivet bilaga 1 samt Art- och habitatdirektivets bilagor eller är prioriterad i skogsvårdslagen.

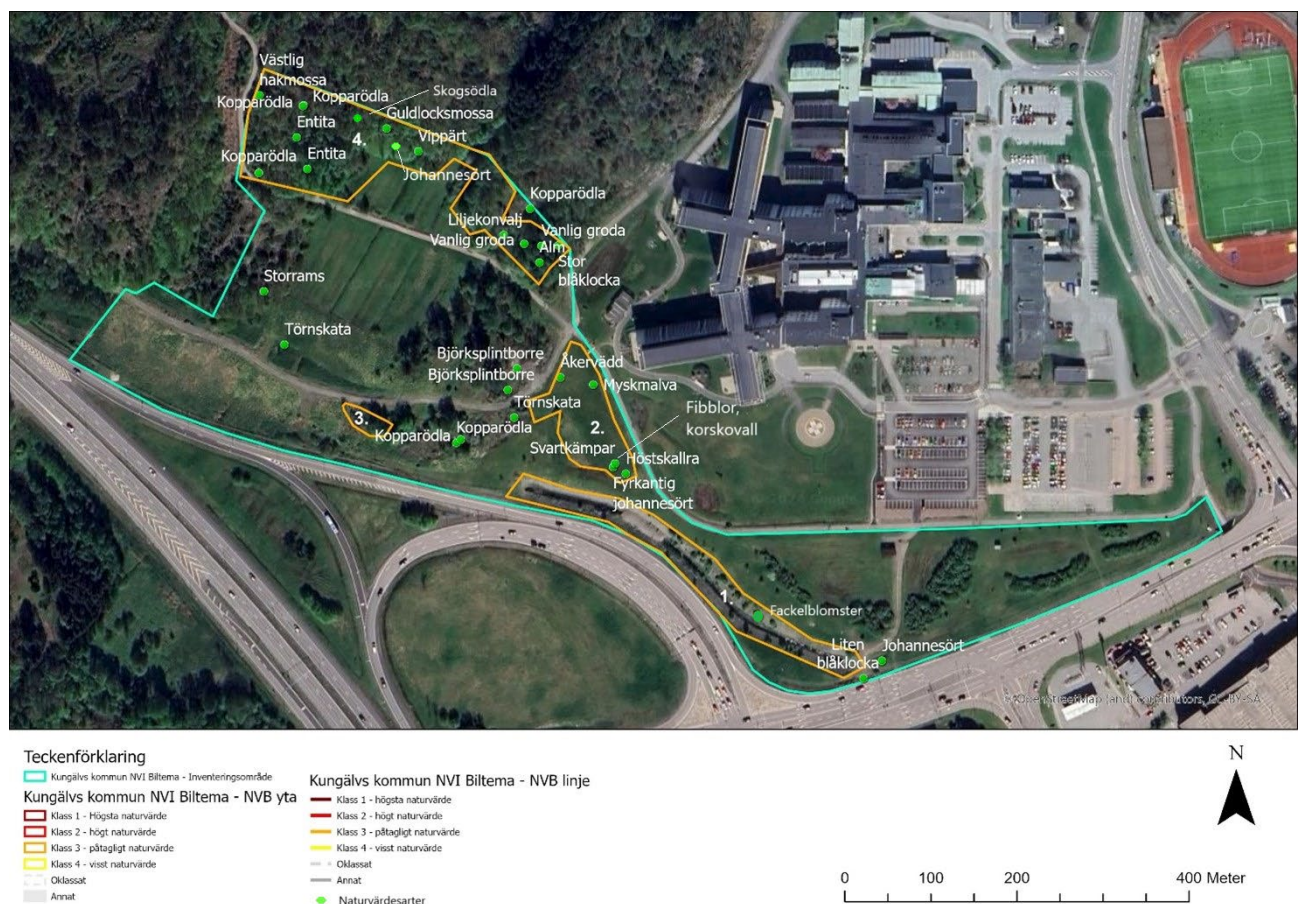
Svenskt namn	Rödlista	Prio. art	Bilaga 1
Bivråk		X	X
Björktrast	NT		
Blåmes			
Bofink			
Domherre			
Duvhök	NT		
Entita	NT	X	
Fiskmås	NT		
Gransångare			
Gråhäger			
Gråsiska			
Gråsparv			
Gråtrut	VU		
Gräsand			
Gröngöling		X	
Grönsiska			
Gök		X	
Hussvala	VU		
Härmsångare			
Kaja			
Koltrast			
Korp			
Kråka	NT		
Morkulla			
Näktergal			
Nötväcka			
Ormvråk			
Pilfink			
Ringduva			
Rödhake			
Sidensvans			
Skata			
Sparvhök			
Stare	VU		
Steglits			
Stenskvätta			
Strandskata	NT		
Större hackspett			
Sädesärla			
Talgoxe			

Tamduva			
Tornfalk			
Tornseglare	EN		
Trädgårdssångare			
Turkduva			
Törnskata			
Törnsångare			
Ärtsångare	NT		

4. RESULTAT

4.1. Naturvärdesbiotoper

Totalt identifierades 4 naturvärdesbiotoper (NVB) inom inventeringsområdet, samtliga med naturvärdesklass 3, dessa redogörs i figur 4. Utöver dessa identifierades även 12 värdeelement, dessa redogörs i figur 5 och tabell 6. Inom projektområdet finns 10 objekt som omfattas av generell biotopskydd. Mindre spridda bestånd av de invasiva arterna jätteloka, blomsterlupin och kanadensiskt gullris.

Figur 4. Översiktskarta med resultat av naturvärdesinventeringen, här ges översikt av samtliga 4

naturvärdesbiotoper (1-4) naturvärdesarterna funna under NVI (2023-2024) samt kräldjursobservationer. (Observationer från fördjupade inventeringar redovisas i figur 6 och 7).

NVB 1 – Antropogen limnisk miljö

Naturvärdesbedömning: Klass 3, preliminär bedömning.

Biotop: Anlagt vattendrag.

Natura 2000-naturtyp: Saknas

Områdesskydd: Förbud mot markavvattning

Beskrivning och naturvärden:

Anlagt vattendrag som är beklätt med kullersten där kvävegynnad naturlig vegetation växer närmast vattnet. Lugnt flytande med naturlig botten (blockig/stenig). Vegetationen utgörs av bland annat kaveldun, fackelblomster (T), skräppor, bladvass, gulsporre, snårvinda, åkertistel, klibbal, rosendunört, knapptåg med mera. Ett litet bestånd av den invasiva arten blomsterlupin förekommer i objektets östra gräns.

Ett visst artvärde tillsammans med ett påtagligt biotopvärde gör sammantaget att naturvärdesbiotopen hamnar i Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde.

Värdearter: Fackelblomster VISS: Öring, Storspigg.

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Datum: 2023-07-14

Inventerare: Andreas Lundqvist

NVB 2 – Antropogen terrester miljö

Naturvärdesbedömning: Klass 3

Biotop: Anlagd slåtteräng

Natura 2000-naturtyp: Saknas

Områdesskydd: Förbud mot markavvattning

Beskrivning och naturvärden:

Anlagd slåtteräng på tidigare åkermark. Området viktigt för insekter (pollinerare) med sin stora mängd av blommande kärlväxter. Bland dessa finns rödklöver, glimmar, käringtand, fibblor, prästkrage, smällglim, brunört, svartkämpar, höskallra, flockfibbla, myskmalva, åkervädd, fyrkantig johannesört med flera. Kanadensiskt gullris (invasiv) och skräppor förekommer. Vid återbesök 2024 hade ängen till viss del övertagit av olika kvävegynnade gräs. Ängen bör under ett år slås av flera ggr och att slaget material fraktas bort för att minska näringspåverkan och gynna slåtterängsfloran. Efterföljande skötsel bör vara sen slåtter i juli/augusti och att slaget material fraktas bort efter ett par dagar när fröna släppt.

Ett påtagligt artvärde tillsammans med ett visst biotopvärde gör sammantaget att naturvärdesbiotopen hamnar i Naturvärdesklass 3-påtagligt naturvärde.

Värdearter : Höskallra, svartkämpar, åkervädd, myskmalva, fyrkantig johannesört, flockfibbla, korskovall.

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Visst

Datum: 2023-07-14

Inventerare: Andreas Lundqvist

NVB 3 – Småvatten

Naturvärdesbedömning: Klass 3

Biotop: Småvatten

Natura 2000-naturtyp: Saknas

Områdesskydd: Förbud mot markavvattning

Beskrivning och naturvärden: Litet småvatten/lugnflytande dike med naturlig vegetation och omgivande översvämningsmark med fuktäng. Delvis skuggat av salix, klibbal och björk. Påtagligt med klen död ved och döda stående träd. Ett visst artvärde tillsammans med ett påtagligt biotopvärde gör sammantaget att naturvärdesbiotopen hamnar i Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde.

Värdearter: Vanlig groda, åkergroda

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Datum: 2023-07-14/2024 vid olika tillfällen april-maj

Inventerare: Andreas Lundqvist, Magnus Lundström

NVB 4 – Skog och buskmark

Naturvärdesbedömning: Klass 3

Biotop: Ädellövskog

Natura 2000-naturtyp: Saknas

Områdesskydd: Förbud mot markavvattning

Beskrivning och naturvärden:

Naturvärdesbiotopen utgörs till stor del av den södra delen av en ädellövskog som pekats ut av Skogsstyrelsen som viktig för biologisk mångfald, men ej uppfyller kriterier som nyckelbiotop. Naturvärdesbiotopen domineras av ek och hassel i brett åldersspann, även asp och björk förekommer sparsamt. Enbuskar, slån och hallonbuskar förekommer även i området, vilket tyder på ett tidigare impediment. Risskiktet är mulmrikt och delvis blockigt med fläckvis rik flora. Måttlig mängd död ved, men förekommer i alla nedbrytningsstadier, både stående och liggande. Det förekommer en påtaglig mängd mossb eklädda och fuktiga lodytor. Hela naturvärdesbiotopen bedöms lämpligt habitat för entita, vars förekomst i fler än ett par bekräftades under fältbesöket. I de södra delarna förekommer rikligt med spridda fruktträd och bärande buskar. Ett litet bestånd av kanadensisk gullris (invasiv) förekommer i objektets östra gräns mot vägen vid den anlagda vattendammen. Ett påtagligt artvärde tillsammans med ett påtagligt biotopvärde gör sammantaget att naturvärdesbiotopen hamnar i Naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde.

Värdearter: Entita, guldlockmossa, kopparödla, alm, vippärt, äkta johannesört, stor blålocka, vanlig groda, västlig hakmossa (lågt signalvärde i Västsverige), skogsödla.

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Datum: 2023-07-14

Inventerare: Andreas Lundqvist

4.2.Detaljerad artförekomst

11 rödlistade arter (inkl. fåglar) och 3 fridlysta (exkl. fåglar) noterades. Observerade naturvärdesarter redovisas i figur 4 och tabell 6. För fåglar, se tabell 9.

Tabell 6. Förteckning över naturvärdesarter som observerades under fältinventeringen. För de olika arterna redogörs vetenskapligt namn, svenskt namn, de olika arternas klassificering i den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken), om arten är fridlyst eller en signalart (avsnitt 3.1) och om arten förekommer i art-och habitatdirektivets bilagor (1, 2, 4, 5).

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödlista	Fridlyst	Signalart	Bilaga
Kärlväxter					
<i>Ulmus glabra</i>	Skogsalm	CR			
<i>Hypericum maculatum</i>	Fyrkantig johannesört				
<i>Rhinanthus angustifolius</i> <i>subsp. angustifolius</i>	Höstskallra				
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvalj			X	
<i>Campanula rotundifolia</i>	Liten blåkllocka			X	
<i>Malva moschata</i>	Myskmalva				
<i>Campanula persicifolia</i>	Stor blåkllocka			X	
<i>Polygonatum multiflorum</i>	Storrams			X	
<i>Lathyrus niger</i>	Vippärt	NT		X	
<i>Plantago lanceolata</i>	Svartkämpar			X	
<i>Knautia arvensis</i>	Åkervädd				
<i>Melampyrum cristatum</i>	Korskovall	NT			
Mossor & Lavar					
<i>Homalothecium sericeum</i>	Guldlocksmossa			X	
<i>Rhytidiadelphus loreus</i>	Västlig hakmossa				
Grod- & Kräldjur					
<i>Anguis fragilis</i>	Kopparödla		X		
<i>Rana temporaria</i>	Vanlig groda		X		
<i>Rana arvalis</i>	Åkergroda		X		
Insekter					
<i>Scolytus ratzeburgii</i>	Björksplintborre			X	
Fisk					
<i>Salmo trutta</i>	Öring*			X	
<i>Gasterosteus aculeatus</i>	Storspigg*			X	

*andrahandsuppgifter från elprovfiske i SERS från 2021.

4.3.Generellt biotopskydd

Objekt som avgränsades som generellt biotopskyddade består av 8 småvatten och 3 stenmurar. Redogörelse för utpekade objekt som omfattas av generellt biotopskydd, se tabell 7 och figur 5 för plats och beskrivning.

Tabell 7. Förteckning över objekt i området som omfattas av generellt biotopskydd

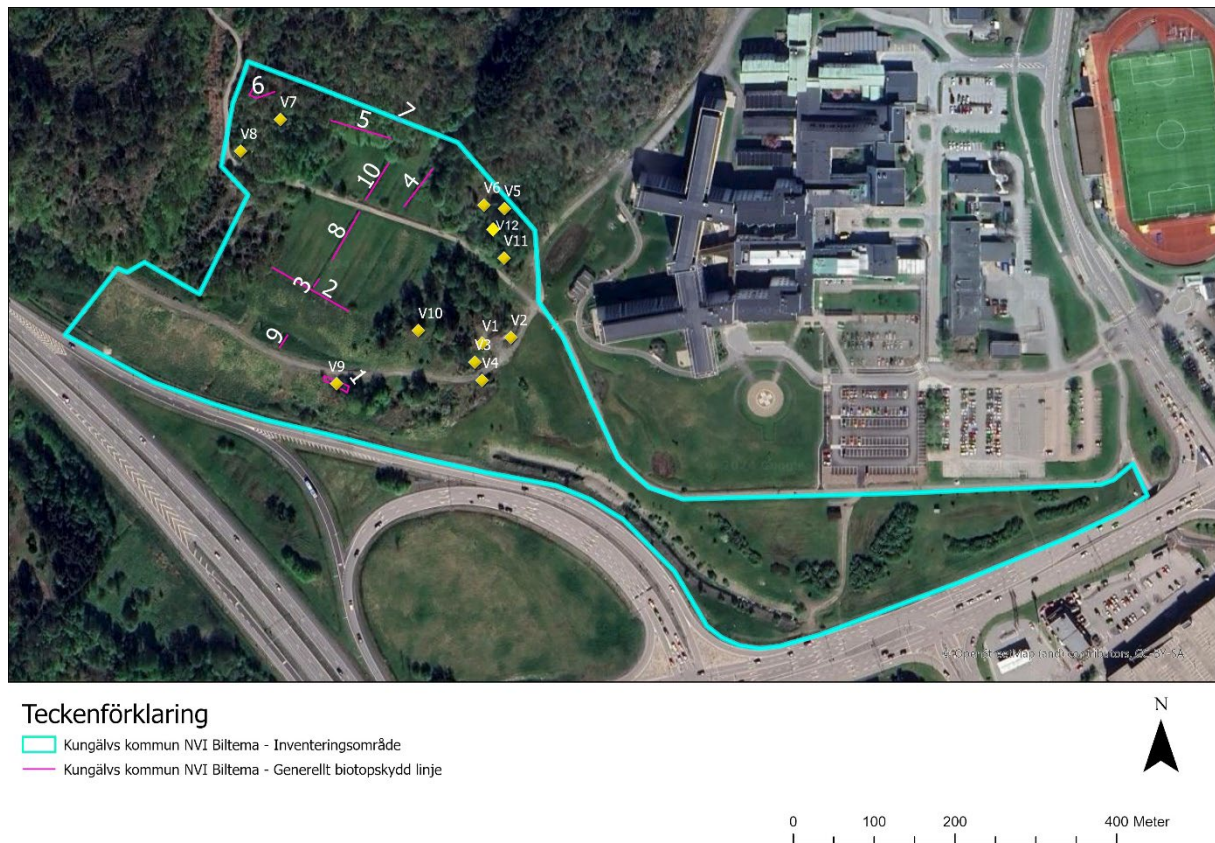
ID	Biotopskydd	Kommentar
1	Vatten	Småvatten med en vattenyta på 2x10m.
2	Vatten	Mindre dike, vatten i botten mot ädellövslogen, till stor del igenväxt.
3	Vatten	Litet dike, synligt vatten i 5m, till stor del igenväxt
4	Vatten	Till stor del igenväxt men med fuktig botten.
5	Vatten	Dike 2m in från gångväg, fuktig botten.
6	Mur	Stenmur i gammalt odlingslandskap, impediment.
7	Mur	Utanför men nära kanten.
8	Vatten	Dike med visst ytvatten, till stor del igenväxt men med fuktig botten.
9	Vatten	Mindre dike med ytvatten
10	Vatten	Dike med visst ytvatten, till stor del igenväxt men med fuktig botten.

4.4.Värdeelement

Naturvärdesobjekt som är mindre än 100 m² eller inte ingår i en naturvärdesbiotop redovisas som värdeelement i denna rapport. Totalt avgränsades 11 värdeelement. Redogörelse för identifierade värdeelement, se tabell 8 och figur 5 för plats och beskrivning.

Tabell 8. Förteckning över värdeelement som identifierats under inventeringen.

ID	Värdeelement	Kommentar
V1	Torraka	Torraka av björk med fnösktickor och spår av björksplintborre.
V2	Torraka	Samling av klena torrakor av björk, 5 st.
V3	Torraka	Torraka av björk med fnösktickor och spår av björksplintborre.
V4	Torraka	Torraka av ek.
V5	Lodyta	Delvis fuktig och mossbeväxt lodyta, nedan mulmrik jord med hassel/ek.
V6	Torraka	Torraka av tall.
V7	Lodyta	Fuktig till blöt, mossbeklädd.
V8	Berghäll	Solbelyst berghäll, fynd av kopparödla och skogsödla intill.
V9	Torraka/Vattenyta	Vattenyta på ca 2x10 meter med stora inslag av död ved i form av torrakor och blottad vattenspegel som bedöms vara lämpligt habitat för groddjur, som förekommer inom projektområdet.
V10	Berghäll	Solbelyst berghäll
V11	Gammalt träd	Sälg, flerstammig och över 100 år.
V12	Gammalt träd	Tall som bedöms vara >200 år gammal.

Figur 5. Översikt på de objekt inom projektområdet som omfattas av generellt biotopskydd (numrerade 1-10) eller är värdeelement (V1-V12).

4.5. Fågelinventering

Under fågelinventeringen observerades 37 olika fågelarter. Samtliga vilka kan förväntas i denna miljö. Resultatet av fågelinventeringen redovisas i tabell 9 och figur 6.

Tabell 9. Förteckning över fågelarter som påträffats inom projektområdet i samband med inventeringen 2024 och observationer från 2023-07-14. Tabellen redovisar de olika arternas klassificering i den svenska rödlistan (SLU Artdatabanken), om arterna finns upptagna i skogsvårdslagens bilaga 4 över prioriterade fågelarter och/eller fågeldirektivets bilaga 1.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori	Prio art	Bedömning
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT		Häckande
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	LC		Häckande
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	LC		Häckande
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	LC		Tillfällig
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	NT	X	Förbiflygande
Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT	X	Häckande med åtminstone ett par i nordost. Matning

				med föda åt ungar sågs vid ett tillfälle.
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	NT		Bedöms häcka med flera par på byggnader i direkt anslutning till inventeringsområdet.
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>	LC		Häckande med åtminstone ett par som har revir i området.
Gråkråka	<i>Corvus cornix</i>	NE		Häckande med sannolikt ett par
Gråsiska	<i>Acanthis flammea</i>	LC		Sannolikt häckande
Gräsand	<i>Anas platyrhynchos</i>	LC		Häckande med flera par vid dammar och vattendrag i området.
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	EN		Häckande
Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT	X	Häckande med åtminstone ett par som har revir i området.
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT		Bedöms häcka med ett par då 1 sju hane noterade under säsongen vid flera tillfällen.
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	LC		Häckande
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	LC		Häckande
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	LC		Häckande
Korp	<i>Corvus corax</i>	LC		Förbiflygande
Kärrsångare	<i>Acrocephalus palustris</i>	LC		Häckande , 1 sj hane.
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	LC		Häckande
Ormvråk	<i>Buteo buteo</i>	LC		Förbiflygande
Pilfink	<i>Passer montanus</i>	LC		Häckande
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	LC		Häckande
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	LC		Häckande
Skata	<i>Pica pica</i>	LC		Häckande
Steglits	<i>Carduelis carduelis</i>	LC		Häckande
Stenknäck	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	LC		Häckande
Strandskata	<i>Haematopus ostralegus</i>	NT		Häckande med 3 par på byggnader i direkt anslutning till inventeringsområdet. Födosöker på gräsytor inom inventeringsområdet.

Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	LC		Bedöms häcka med 1-2 par.
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	LC		Häckande med flera par.
Sädesärla	<i>Motacilla alba</i>	LC		Häckande
Talgoxe	<i>Parus major</i>	LC		Häckande
Tamduva	<i>Columba livia forma domestica</i>	LC		Häckande
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	LC		Häckande
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	LC		Häckande
Törnskata	<i>Lanius collurio</i>	LC	X	Häckande tillfälligt 2023
Törnsångare	<i>Curruca communis</i>	LC		Häckande

Figur 6. Fågelobservationer under fågelinventeringen utförd 2024. I denna karta redovisas enbart prioriterade fåglar enligt bilaga 4 till Skogsvårdslagen, rödlistade fåglar samt vadare, änder och hackspettar.

4.6.Grod- och kräldjursinventering

Under inventeringen noterades yngel och rom av åkergroda, och vanlig groda. Av kräldjur noterades kopparödla (skogsödla under NVI:n 2023) samt ett flertal lämpliga fortplantnings- och övervintringsmiljöer. Resultatet av grod- och kräldjursinventeringen redovisas i tabell 10 och figur 7.

Yngel av groddjur är svårbestämda och därför har dessa benämnts obestämd brungroda. Sannolikt är de yngel av vanlig groda även om åkergroda inte kan uteslutas.

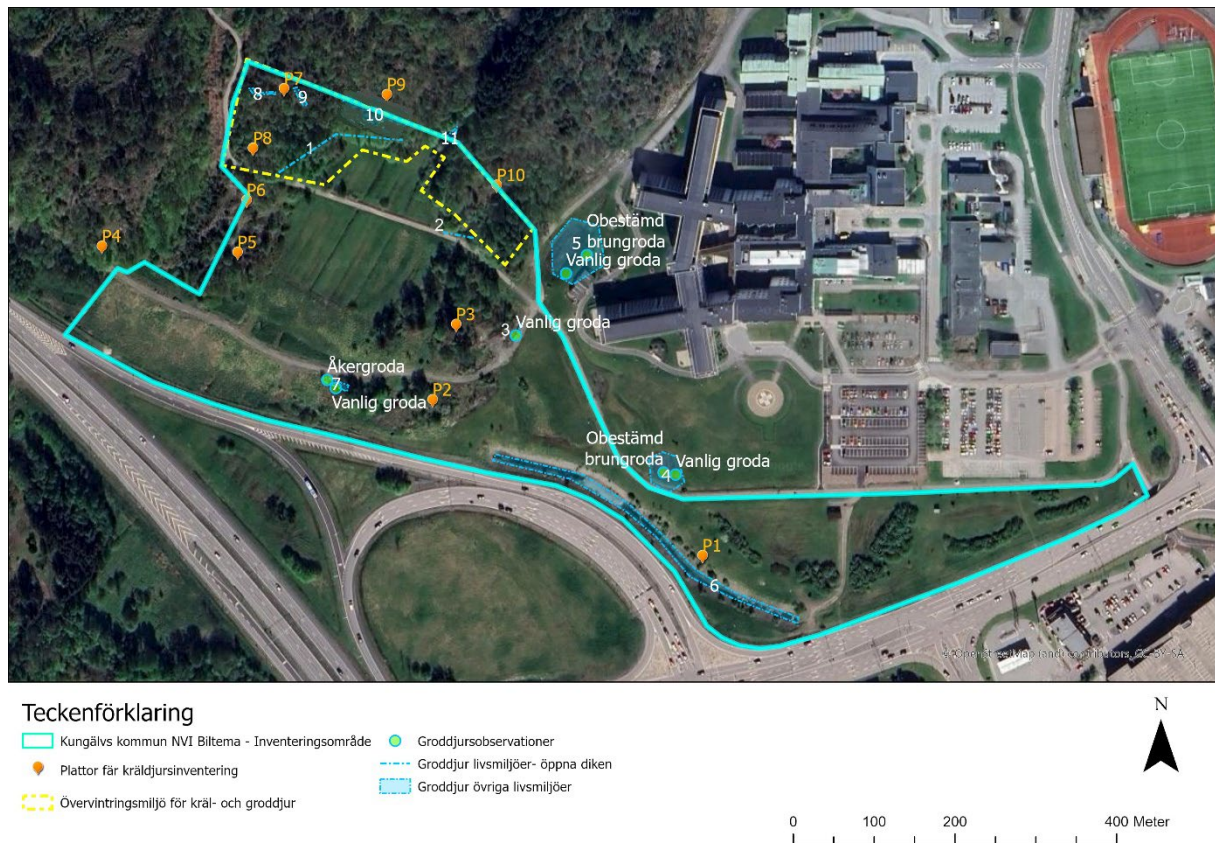
Tabell 10. Observationer av groddjur (livsmiljöer se tabell 11).

Art	Stadium	Kommentar	Datum	ID livsmiljö
Vanlig groda	Rom	1 m2	2024-04-08 11:14	4
Vanlig groda	Rom	5 m2	2024-04-08 11:51	5
Vanlig groda	Rom	1m2	2024-04-08 12:00	7
Vanlig groda	Rom	0,5 m2	2024-04-13 11:32	1
Åkergroda	Rom	1 romklump 2x2 dm2	2024-04-13 11:47	7
Obestämd brungroda*	Yngel	Rikligt med grodyngel	2024-04-29 06:08	5
Obestämd brungroda*	Yngel	Grodyngel	2024-04-29 06:09	4

*(åkergroda eller vanlig groda)

Tabell 11. Livsmiljö (habitat) för groddjur och kräldjur

Id	Livsmiljö	Beskrivning	Kommentar
1	Fortplantningsmiljö	Småvatten nedanför håll, troligen ej beständigt.	
2	Fortplantningsmiljö	Vattenförande dike till cykelbana	
3	Fortplantningsmiljö	Vattenförande dike till mindre grusväg. Bitvis rinnande vatten.	
4	Fortplantningsmiljö	Anlagt småvatten, beständigt. Rikligt med kaveldun.	Reproduktion av vanlig groda konstaterad
5	Fortplantningsmiljö	Damm med kaveldun och halvgräs.	Reproduktion av vanlig groda konstaterad
6	Övervintringsmiljö och fortplantningsmiljö	Anlagt vattendrag, rinnande vatten med lugnare partier - potentiell fortplantningsmiljö och övervintringsmiljö.	
7	Fortplantningsmiljö	Småvatten/lugnflytande dike delvis under bestånd med björk mm.	Reproduktion av vanlig groda och åkergroda konstaterad
8	Övervintringsmiljö	Stenmur, möjlig övervintringsmiljö.	
9	Övervintringsmiljö	Rester av stenmur och staplade stenar, möjlig övervintringsmiljö men långt från lekvatten.	
10	Övervintringsmiljö	Väldigt fin rasbrant med skrymslen i berget och bland lösa stenar. Ungefärligt utritad.	(gul streckad polygon)
11	Fortplantningsmiljö	Småvatten, troligen ej beständigt året runt	

Figur 7. Observationer av groddjur, avgränsade livsmiljöer för grod- och kräldjur samt redovisning av lokalisering av plattor (P1-P10) för kräldjursinventeringen.

5. SAMLAD BEDÖMNING

Områdets främsta naturvärden är knutna till de utpekade naturvärdesbiotoperna där det finns fridlysta och/eller rödlistade arter, men även det anlagda vattendraget samt den anlagda slätterängen.

Delar av området som inte bedömts hysa förhöjda naturvärden är den tidigare åkermarken som nu är stadd i igenväxning i områdets västra delar samt den triviala blandskog som ligger till öst om åkermarken.

Både åkergroda och vanlig groda övervintrar i frostfria utrymmen – exempelvis i håligheter bland block, lågor eller rötter. Lämpliga platser för groddjur att övervintra inom inventeringsområdet utgörs av rotvältor och håligheter under träd samt stenrösen och block. Groddjur kan även övervintra i vatten. Vattensamlingar och diken i inventeringsområdet bedöms bli bottenfrusna vintertid och är därför inte lämpliga.

Oavsiktligt dödande av enskilda grodor, yngel och romsamlingar kan ske under anläggningsarbete om det sker på övervintringsplatser under övervintring eller vid lekatten under fortplantningsperioden (mars-juli). Om inte hänsyn kan tas till dessa perioder får dispens från artskyddsförordningen sökas hos berörd Länsstyrelse.

Av kräldjur noterades enbart kopparödla och skogsödla och bedöms finnas inom inventeringsområdet då båda arterna är vanliga i denna miljö samt svårinventerade. Viktigaste miljön för kräldjur utgörs av NVB 4 som utgörs av ädellövskog med hållar samt en rasbrant med skrymslen och vrår i berget och lösa stenar. Även utpekad som övervintringsmiljö för grod- och kräldjur (objekt 10 i figur 7 och tabell 11).

6. REFERENSER

Eneland, A. (2017) Ängs- och betesmarksinventeringen: Metodik för inventering från och med 2016. Jordbruksverket. Rapport 2017:9

ESRI (2023). DigitalGlobe, GeoEye, Earthstar Geographics, CNES/Airbus DS, USDA, USGS, AEX, Getmapping, Aerogrid, IGN, IGP, swisstopo, och the GIS User Community

Jordbruksverket (u.å) Databasen TUVÅ. URL: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut> [2023-10-04]

Lindqvist, M. (2018) Metod för översiktlig inventering av artrika vägkantsmiljöer. Version 2.0. Trafikverket. 2012:149. Göteborg

Länsstyrelserna (2023). Karttjänsten GeodataKatalogen. URL: <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/> [2023-10-10]

Naturvårdsverket (u.å) Skyddad natur. URL: <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se> [2023-10-04]

Naturvårdsverket (2009). *Handbok för Artskyddsförordningen Del 1 – fridlysning och dispenser*. Handbok 2009:2 • UTGÅVA 1

Naturvårdsverket (2021). Uppdaterad tabell för 2021-2025 Åtgärdsprogram för skyddsvärda träd. URL: <https://www.naturvardsverket.se/496043/contentassets/24a9914d7e26441dba783e756eba1d07/bilaga-1-sarskilt-skyddsvarda-trad.pdf>

Nitare, Johan (2019). *Skyddsvärd skog Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*, Skogsstyrelsens Förlag

SIS (2023a). SIS 199000:2023 Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald-Krav och vägledning.

SIS (2023b). Teknisk specifikation SIS/TS 199002:2023 Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald.

Skogsstyrelsen (u.å) Kartor: Skogens pärlor. URL: <https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/skogens-parlor> [2023-09-15]

SLU ArtDatabanken (2023) Artportalen. Sveriges Lantbruksuniversitet. URL: www.artportalen.se

SLU ArtDatabanken (2020). Rödlistade arter i Sverige 2020. SLU, Uppsala

VISS (2023). Vatteninformationssystem Sverige (VISS) karttjänst Vattenkartan. URL: <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399> [2023-09-15]

APPENDIX 1

Nedan förklaras vissa begrepp samt lagstiftning som nämns i texten mer ingående.

Fågeldirektivets bilaga 1

EU:s fågeldirektiv (Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EC av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar) reglerar skydd av fåglar. Fågeldirektivets bilaga 1 består av en lista över arter för vilka särskilda åtgärder ska vidtas för att skydda deras livsmiljöer.

Art- och habitatdirektivet

EU:s art- och habitatdirektiv (rådets direktiv 92/43/EEG) har som syfte att bevara biologisk mångfald inom EU. I direktivets bilagor 1, 2, 4 och 5 listas olika naturtyper och arter som anses särskilt skyddsvärda. Bilaga 1 och 2 omfattar livsmiljötyper respektive arter som kräver att särskilda bevarandeområden utses. Bilaga 4 omfattar arter som kräver strikt skydd. Bilaga 5 omfattar arter som

riskerar att minska på grund av insamling eller annan exploatering och kan därför kräva särskilda förvaltningsåtgärder.

Rödlistade arter

Rödlistade arter är arter som är upptagna i Rödlistan, som tas fram av SLU ArtDatabanken (2020) och fastställs av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten. Rödlistning är ett system som utvecklats av den internationella naturvårdsunionen (IUCN). Rödlistningen är en prognos över risken för enskilda arter att dö ut från Sverige vilket har bedömts kvantitativt. Hotkategorierna redovisas i tabell 3. Arter i hotkategorierna CR, EN och VU räknas som hotade. Förteckning över rödlistans svenska benämningar och förkortningar finns i tabell 3.

Skyddade arter

De arter som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ artskyddsförordningen faller under begreppet skyddade arter.

Huvudregeln är sedan den 1 oktober 2022 att samtliga vilda fåglar som naturligt förekommer i Sverige är fridlysta enligt 4 § artskyddsförordningen. Detta innebär att det är förbjudet att:

1. avsiktligt fånga eller döda vilda fåglar,
2. avsiktligt förstöra eller skada vilda fåglars bon eller ägg eller bortföra sådana fåglars bon,
3. samla in vilda fåglars ägg, även om de är tomma, och
4. avsiktligt störa vilda fåglar, särskilt under deras häcknings- och uppfödningssperiod, om inte störningen saknar betydelse för att
 - a) bibehålla populationen av fågelarten på en tillfredsställande nivå, särskilt utifrån ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, eller
 - b) återupprätta populationen till den nivån.

Om konflikt med artskyddsförordningen och verksamheten uppstår kan man vidta skydds- och hänsynsåtgärder och försiktighetsmått så att den ansökta verksamheten inte träffas av förbudsbestämmelser i 4 §.

”Även om alla fågelarter omfattas bör arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet.” (Naturvårdsverket 2009).

För 4 a § Artskyddsförordningen gäller att det är förbjudet att avsiktligt fånga, störa eller döda vilt levande djur som har markerats med N eller n i bilaga 1 till artskyddsförordningen. Det är också förbjudet att avsiktligt förstöra eller samla in ägg i naturen, och att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.

Förbudet gäller alla levnadsstadier hos djuren.

Förbudet gäller inte jakt efter däggdjur eller fiske, vilket regleras i annan lagstiftning.

5 § Artskyddsförordningen reglerar metoder och medel för fångst eller dödande av vissa arter. Denna paragraf berörs inte sannolikt i samband med en naturvärdesinventering.

För 6 § Artskyddsförordningen gäller: "...enligt 6 § artskyddsförordningen innebär att det är förbjudet att döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar, och dessutom att ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon av vilt levande kräldjur, groddjur eller ryggradslösa djur som är upptagna i bilaga 2 till artskyddsförordningen." (Naturvårdsverket 2009). Förbudet gäller även om skadan sker oavsiktligt. Till skillnad från 4 § har livsmiljöerna för arter skyddade enligt 6 § inget skydd.

För 7 § Artskyddsförordningen gäller: "För växtarter som i bilaga 1 till artskyddsförordningen markerats med N är det förbjudet att avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra dem i deras naturliga utbredningsområde i naturen. Förbudet gäller alla stadier i växternas biologiska cykel. Avsiktlig betyder i detta sammanhang att den som utför åtgärden förstår den förutsägbara konsekvensen av sitt handlande och ändå genomför den, det vill säga är medveten om att en skyddad växt sannolikt exempelvis förstörs, även om förstörandet inte var syftet med åtgärden." (Naturvårdsverket, 2009).

För 8 § Artskyddsförordningen gäller: "Enligt 8 § artskyddsförordningen är det i fråga om de vilt levande kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger som anges i bilaga 2 till förordningen förbjudet att plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna, samt att ta bort eller skada frön eller andra delar. Med att skada arten bör även avses åtgärder som på ett indirekt sätt skadar arten genom att till exempel de hydrologiska förhållandena på artens växtplats förändras." (Naturvårdsverket 2009). Förbudet gäller även om skadan sker oavsiktligt.

För 9 § Artskyddsförordningen gäller: "Enligt 9 § artskyddsförordningen är det i fråga om de vilt levande kärlväxter, mossor, lavar, svampar och alger som anges i bilaga 2 till förordningen förbjudet att gräva eller dra upp exemplar av växterna med rötterna. Det är också förbjudet att plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växterna för försäljning eller andra kommersiella ändamål." (Naturvårdsverket, 2009). Det är alltså tillåtet att plocka växten för eget bruk men inte gräva bort hela rotsystemet. Förbudet gäller även om skadan sker oavsiktligt.

Signalarter

Signalarter är arter med särskilda krav på sin livsmiljö. För att en signalart ska ha en livskraftig förekomst måste dess habitat vara av god kvalitet. Exempelvis träd av hög ålder, lång skoglig kontinuitet, ved som varit död en längre tid, hög och jämn luftfuktighet med mera. Dessa arter nyttjades vid Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare 2020) och kan ha högt, medelgott eller lågt signalvärde beroende på artens krav och de regionala förutsättningarna.

För gräsmarker används arter utpekade som indikatorer av klass 1 och klass 2, i Trafikverkets Metod för översiktlig inventering av artrika vägkantmiljöer (Lindqvist 2018), samt signalarter enligt Ängs- och betesmarksinventeringens metodik (Eneland 2017).

Typiska arter

Typiska arter är arter vars förekomst kan indikera en Natura 2000-naturtyps bevarandestatus. Samtliga av Naturvårdsverket beskrivna Natura 2000-naturtyper som förekommer i Sverige har en fastställd artlista. Om flera av arterna förekommer samt har livskraftiga förekomster inom naturtypen tyder det på att Natura 2000-naturtypen är av god bevarandestatus.

Ansvarsarter

Ansvarsarter är arter vars förekomst ska bevaras då de har sin huvudutbredning inom ett land, landskap, län eller en kommun. Arten kan alltså lokalt vara mycket vanlig men ska ändå visas hänsyn och bevaras då den inte förekommer i samma utsträckning någon annanstans.

Skogsstyrelsens prioriterade fågelarter

I bilaga 4 till Skogsvårdslagen listas Skogsstyrelsens prioriterade fågelarter (30 § skogsvårdslagen, prioriterade fågelarter enligt bilaga 4 i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen). I bilagan listas fågelarter som kan påverkas av skogsbruk och som antingen är rödlistade, listade i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv eller har minskat kraftigt i antal senaste 30 åren.

ÅGP-arter

Arter som omfattas av något av Naturvårdsverkets beslutade åtgärdsprogram.

JAKOBI SUSTAINABILITY AB

Flöjelbergsgatan 20 B . 431 37 Mölndal
+46 (0)70-345 26 09 . info@jakobiab.se